

RENBETESKOMMISSIONENS AF 1913 HANDLINGAR

XIV

Protokoll

Sommarundersökningar 1915 inom norra
afdelningens område

Protokoll fördt på Aspenes den 3 september 1915.

§ 1.

Sektionen afreste den 2 september från Tromsö till Finsnes med ångbåt och fortsatte på aftonen med skjuts till Aspenes.

Den 3 på morgonen afreste sektionen till Pusrabben och gick däriifrån upp till lapplägret i Vasbrunskaret (kartans Buoccevagge). Häriifrån återvände sektionen till Pusrabben, hvarvid flyttlappen Johan Nilsson Kitti och gaardbrukeren Hans Olsen Rydeng, 38 år gammal och ägare af gården Rydeng, demonstrerade flyttningsvägen mellan Vasbrun och Renfjeld. På aftonen återvände sektionen till Aspenes.

§ 2.

Från lapplägret i Vasbrunskaret föra lapparna vid höstflyttningen renhjorden öfver till skogsgränsen på Fagerfjelds E-sida. De

följa denna, tills de komma förbi den där befintliga kardalen och föra sedan renhjorden i nästan rak riktning till husmandsplatsen Pusrabben vid landsvägen. Vägen går därvid först ned genom skogsliden några hundra meter, passerar mellan gårdarna Rundmo och Rydeng (nyanlagd, finnes ej på kartan) c:a 100 m E om den senare, öfver en myr, vidare öfver 2 armar af älften Buoccebielbma, går vidare i kanten af en större myr och öfver landsvägen E om Pusrabben alldeles bredvid gården. Härifrån föras renarna uppför N-slutningen af Renfjeldet. Vid midsommarflyttningen gå de samma väg i motsatt riktning; de föras då i samlad hjord, tills de kommit förbi gårdarna Rydeng och Rundmo, hvarefter de släppas.

Inga natursvårigheter förefinns på denna sträcka.

Då renarna föras förbi gården Rydeng, måste de passera genom ett gärde, som är uppfördt tvärt öfver flyttningssvägen. Här har dock ägaren gifvit lapparna tillåtelse att upptaga trenne grindar, så att de med lätthet kunna drifva hjorden igenom. Gärdet är icke högre än att vid flyttningen eventuellt kvarlämnade renar kunna taga sig öfver. På de stora myrarna finnas inga slåttrar. Däremot finnes sammanhängande slätter omkring Buoccebielbma och flyttningssvägen går här på 2 ställen genom Hans Olsen Rydengs slättermark. R. meddelade, att enligt hans åsikt sommarflyttningen, som i allmänhet äger rum under första eller andra veckan af juli, vållar skada på dessa slåttrar, särskildt emedan skogen omkring älften är så tät, att renarna lätt sprida sig och således trampa ned gräset på ganska stor areal. R. har dock aldrig tagit takst för denna skadegörelse, enär han ansett, att lapparna måste flytta härigenom för att komma till Vasbrun.

Efter att hafva närmare undersökt terrängförhållandena har sektionen kommit till den uppfattning, att en mindre omläggning af flyttningssvägen på denna punkt skulle vara fördelaktig för såväl lapparna som jordägaren. I stället för den nuvarande sträckningen skulle vägen i så fall komma att gå ned genom skogs-

liden mellan Rydeng och Rundmo närmare den senare gården, vidare öfver myren nedanför gården, öfver Buoccebielbma på det ställe, där de båda armarna förena sig och där den gamla utfartsvägen från gården Rundmo går, tätt förbi den nedre af Rydengs slätterlador och upp på den stora myren vid samma punkt, där flyttningens väg nu går. Härvid borde vägen på den sträcka den passerar slättermarken, c:a 400 m, ingärdas på båda sidor till lämplig bredd 10 à 20 m alltefter terrängens beskaffenhet. Gårderna borde sluta med armar, som gå ut åt sidorna. Genom denna omläggning skulle vinnas, att gärdet vid Rydeng ej behöfde passeras, enär detta slutar vid myren, att Buoccebielbma komme att passeras endast på ett ställe och att olägenheterna för slättermarkerna här skulle reduceras till ett minimum. Likaså skulle ströfrenar, som komma före eller efter flyttningarna, lättare taga sig fram och genom att följa den ingärdade vägen icke sprida sig på slättermarkerna.

Kitti framhöll, att om en sådan omläggning af vägen som ofvan beskrifvits skulle företagas, det vore nödvändigt, att inmarksgärdet omkring gården Rundmo gjordes mera effektivt, enär vägen' komme att passera nära denna gård.

§3.

Lapparna flyttade under dagens lopp sina kåtor från Vasbrunskaret till landsvägen vid Pusrabben, medan hjorden, enligt uppgift af Kitti, ännu några dagar skulle hållas kvar i Vasbruntrakten innan man flyttade den till Aisavarddo. Den hölls nu i norra delen af fjällpartiet Vasbrunen.

K. meddelade, att man på grund af det varma vädret i sommar endast några få gånger haft renarna i gärdet för mjölkning. Likaså meddelade han, att af takstbeloppet för alla takster under året öfver hälften (c:a 500 kr) afsåg takster, som hållits i trakten mellan Rogsfjordvand och Gisundet. På order af länsmanen hade samtliga renar på den trakten insamlats och uppräknats,

hvarvid det visade sig, att af de insamlade 133 renarna endast 5 tillhörde lapparna i XIII distriktet. De öfriga tillhörde Senjenlapparna.

Uppläst och godkänt den 4 september 1915.

Justeradt i Tromsö den 4 oktober 1915.

P. Lorenz Smith.

Eric von Sydow.